

літературні експрес-подорожі, ігротеки, вікторини, прес-марафони, прес-мозаїки, бібліографічні ревію, бібліографічні лоції тощо.

Заняття з бібліотечно-бібліографічної грамотності сприятимуть оволодінню учнями стійкими вміннями пошуку інформації, користування книжкою як інформаційним джерелом, розвитку читацької культури загалом. Проведення такого роду занять забезпечує поступове й послідовне набуття та поглиблення знань про довідкову літературу, культуру роботи з нею. Бібліотечні уроки навчають дізнаватися про зміст книжки без її прочитання, користуватись довідковими виданнями і періодикою, картотеками і каталогами, які розкривають юним читачам фонд кожної бібліотеки.

Мета цих уроків підпорядкована формуванню у користувачів свідомого і зацікавленого ставлення до книжки, потреби в систематичному читанні, виробленні навичок самостійного вибору книжок для читання та їхнього пошуку в бібліотеці. Відбір матеріалу має здійснюватися диференційовано, щоб охопити всі вікові категорії читачів шкільної бібліотеки залежно від рівня їх бібліотечно-інформаційної грамотності.

Отже, головне завдання довідкової літератури – дати в стислому викладі необхідні читачеві відомості. Така література сприяє систематизації знань, накопичених наукою і практикою. Специфіка її полягає в певному відборі фактів, особливій мові та стилі, лаконізмі викладу потрібної інформації. Використання довідкових видань дозволить виробити стійкий інтерес до читання, глибше вивчити певне питання, зрозуміти прочитане.

Довідкові видання допоможуть бажаючим поглибити знання, одержані в навчальних закладах, удосконалювати фахову підготовку, ефективно організувати роботу, розуміти явища суспільного розвитку, науки і техніки.

Литовченко Віктор

к.філос.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Світова пандемія та різного роду карантинні обмеження призвели до суттєвих змін у сфері освіти. Дистанційне навчання, в силу вимушених обставин, вийшло на передову освітніх послуг й змінило звичний ритм роботи навчальних закладів. В контексті нових реалій різко зросла роль інформаційно-цифрової компетентності всіх учасників навчально-виховного процесу. І хоча проблема освоєння та запровадження комп'ютерних інновацій у всіх ланках освіти обговорюється досить давно про реально дієві результати говорити не доводиться.

На сьогодні поняття «інформаційно-цифрова компетентність» вже не задовольняється лише Концепцією Нової Української Школи, а потребує форсованого впровадження у заклади вищої освіти. В практичному сенсі дане впровадження передбачає впевнене, критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. В широкому розумінні сюди можна додати також інформаційну й медіа-грамотність, основи програмування, роботи з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеку; розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

Зазначена вище проблематика вже давно постулюється у країнах Європи та США в контексті так формування єдиного відкритого освітнього простору. Усвідомлення того, що реалізація відкритого освітнього простору може ґрунтуватися лише на дистанційній основі, породило дієві напрацювання і у сфері інформаційно-цифрової компетентності. Відповідно, актуальним постає

питання систематизації, упорядкування теоретичного матеріалу та набуття практичного досвіду щодо розвитку в навчально-виховному процесі інформаційно-цифрової компетентності учасників освітнього процесу. Цифрова компетентність вимірюється у громадян на різних рівнях для визначення відповідності умовам навчання та роботи. Так, наприклад, європейська мережа EUROPASS, що призначена для всіх, хто створює власне портфоліо у європейському форматі, пропонує дотримуватись стандартів цифрової компетентності, де ключовими складовими є здатність особи здійснювати:

- 1) Інформаційну грамотність та грамотність щодо роботи з даними;
- 2) Комунікацію та взаємодію;
- 3) Створення цифрового контенту;
- 4) Безпеку;
- 5) Вирішення проблем.

Кожен із перерахованих пунктів диференціюється на низку практичних знань, умінь та навичок, які необхідні для освоєння стандартів цифрової компетентності. Останній, достатньо завуальований пункт ключових складових автор статті диференціює наступним чином:

- виявити технічні проблеми при роботі пристроїв та використання цифрових середовищ, а також їх вирішення (від виявлення несправностей до вирішення більш складних проблем);

- оцінювати потреби та виявляти, оцінювати, вибирати та використовувати цифрові інструменти та можливі технологічні відповіді для їх вирішення;

- використовувати цифрові інструменти та технології для створення інноваційних процесів та продуктів;

- розуміти, де потрібно покращити або оновити власну цифрову компетенцію; мати можливість підтримувати інших, розвиваючи свої цифрові компетенції [1, С. 173].

Узагальнивши зазначені вище проблеми можна помітити, що всі вони органічно вписуються в сферу нинішнього дистанційного навчання. І якщо бажані орієнтири доволі легко окреслити, то сама реалізація наштовхується на ряд серйозних перепон у вигляді високої вартості розробки курсів, витратами на створення якісної тематичної бази, а також зі складністю ліцензування та отримання державної акредитації та інше.

Заради справедливості наголосимо й на не менш важливих недоліках дистанційного навчання. Зокрема, відсутність очного спілкування модератора й того, хто здобуває знання зводить нанівець принцип індивідуального підходу у навчанні, викликає непереборні труднощі пов'язані із опануванням складних завдань або засвоєнням практичних навичок. Окрім того, дистанційне навчання вимагає належного рівня свідомості й самостійності того, хто навчається.

Дистанційне навчання, освіта загалом є вимогою часу. Зреалізація їх завдань лежить у площині інформаційно-цифрової компетентності всіх учасників навчально-виховного процесу. Впровадження новітніх цифрових технологій навчання та дистанційних методик організації навчального процесу уможливить провести оновлення змісту, форм та методів навчання відповідно до потреб суспільства в інноваційному розвитку, індивідуалізувати процес навчання з урахуванням запитів цифрової економіки.

Список використаних джерел

1. Белан В. Європейська стратегія у сфері інформатизації освіти: перехід до відкритої освіти / В. Белан // Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка. - 2018. - № 15. - С. 169-175.

2. Потапюк Л.М. Інформаційно-цифрова компетентність як чинник забезпечення реформування освіти в Україні / Л.М. Потапюк, І.П. Потапюк // Устойчивое развитие экономики: состояние, проблемы, перспективы: сборник трудов XIII международной научно-практической конференции, Пинск, 26 апреля 2019 г. / Министерство образования Республики Беларусь [и др.]; редкол.: К.К. Шебеко [и др.]. – Пинск: ПолесГУ, 2019. – С. 241-243.

Литовченко Олексій

студент

Калениченко Руслан Арсенович

к. психол. н., доцент

Київський національний університет будівництва і архітектури

м. Київ

Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІКИ В РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ

Складності підліткового віку є серйозною педагогічною проблемою. Їх перша об'єктивна основа – в значній різниці між вимогами суспільства до дітей і дорослих, різниці в їх обов'язках і правах. Відомо, що “доросле” життя складніше, ніж життя дітей, і далеко не всі дорослі люди можуть підтримувати гармонійні відносини з навколишніми. Підліткам же приходиться у відносно короткий період освоїти цю сферу у всій її складності.

Ускладнення соціального буття підлітків проходить в період швидкої фізіологічної перебудови організму. Зміни активності ендокринної системи призводять до виражених коливань вегетативних функцій (пітливість, почервоніння, блідість, похудіння, ожиріння і т. д.). Підлітки стають емоційно нестійкими, вразливими. При несприятливих обставинах такого роду реакції легко фіксують і навіть набувають патологічної форми.

Таким чином, другою об'єктивною основою складності підліткового віку є виключно швидкий темп змін, які відбуваються в цей період: у фізичному і психічному стані підлітка, в характері реакції на зовнішні